

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาการดำเนินนโยบายของสหภาพโซเวียตในการปรับปรุงความสัมพันธ์กับจีนช่วงปี 1985 - 1988 โดยจะศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุผลักดันให้สหภาพโซเวียตดำเนินการปรับความสัมพันธ์กับจีน และการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพโซเวียตกับจีน ในช่วงปีดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้เขียนจะใช้ทฤษฎีการเมืองเกี่ยวกับ (Linkage Politics Theory) และทฤษฎีดุลย์แห่งอำนาจ (Balance of Power) เป็นกรอบในการวิเคราะห์

ผลของการวิจัยพบว่า ปัจจัยภายในคือ ความพยายามที่จะปฏิรูปเศรษฐกิจภายใน เป็นปัจจัยสำคัญ และสภาวะดุลย์แห่งอำนาจสามเส้าระหว่างสหภาพโซเวียต - สหรัฐฯ - จีน (ปัจจัยภายนอก) เป็นปัจจัยเสริมที่ผลักดันให้สหภาพโซเวียตดำเนินการปรับความสัมพันธ์กับจีนในช่วงปี 1985 - 1988 กล่าวคือ การที่สหภาพโซเวียตต้องประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้นายกอร์บาชอฟ ผู้นำโซเวียตเริ่มดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจใหม่ตามแนวความคิดการปรับ "โครงสร้าง" (Perestroika) ทั้งนี้ การปฏิรูปเศรษฐกิจจะบรรลุผลสำเร็จได้นั้น ส่วนหนึ่งต้องสร้างสภาวะแวดล้อมภายนอกประเทศในทางสันติ ดังนั้น สหภาพโซเวียตจึงได้ปรับนโยบายต่างประเทศใหม่ เพื่อให้มีความสัมพันธ์อันดีกับประเทศต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจอื่น คือ จีนและสหรัฐฯ ซึ่งได้รับการตอบสนองด้วยดี เนื่องจากทั้งสองประเทศตระหนักแล้วว่านายกอร์บาชอฟ มีความตั้งใจจริงที่จะปฏิรูปเศรษฐกิจภายในประเทศและลดความตึงเครียดระหว่างประเทศอย่างจริงจัง จึงหันมาปรับความสัมพันธ์และลดความตึงเครียดกับสหภาพโซเวียตด้วย ซึ่งส่งผลให้ความสัมพันธ์สามเส้าระหว่างสหภาพโซเวียต - สหรัฐฯ - จีน ในช่วงปี 1985 - 1988 มีลักษณะเป็นดุลย์แห่งสันติภาพมากยิ่งขึ้น ผลจากสภาวะดุลย์ดังกล่าวได้เอื้อประโยชน์ต่อการปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างสหภาพโซเวียต - จีน ให้พัฒนาดียิ่งขึ้น